

Περίληψη - Summary

Μαρία Κωνσταντινίδου, «Τα Βιβλία των Ωρών πριν και κατά τη διάρκεια της εδραίωσης του Προτεσταντισμού στην Αγγλία».

Τα Βιβλία των Ωρών ήταν πολυτελή, εικονογραφημένα βιβλία χριστιανικών προσευχών που προορίζονταν για την κατ' ιδίαν άσκηση των θρησκευτικών καθηκόντων του πιστού και αποτέλεσαν τα πιο δημοφιλή και εντυπωσιακά αναγνώσματα των Καθολικών πιστών του ύστερου Μεσαίωνα και της Αναγέννησης. Τα πολύτιμα αυτά δημιουργήματα, κόστιζαν ακριβά, καθώς γράφονταν με πολύ προσοχή και εμπεριείχαν αριστοτεχνικές εικονογραφήσεις, πάντα κατ' επιλογήν του παραγγελιοδότη. Από τον 13^ο αιώνα, σχεδόν όλες οι αριστοκρατικές οικογένειες της Ευρώπης θα αποκτήσουν ένα τέτοιο χειρόγραφο, ως ένα μέσο ανάδειξης του πλούτου τους και της θρησκευτικότητάς τους. Επομένως, το περιεχόμενο τους και η δημοτικότητα τους τα καθιστά ένα εξαιρετικό εργαλείο κατανόησης προγενέστερων κοινωνιών αναπόσπαστα συνδεδεμένων με τη θρησκεία.

Η ιστορία αυτών των αναγνωσμάτων, όμως, θα αλλάξει σημαντικά με την έλευση της τυπογραφίας, η οποία θα επιτρέψει πλέον τη μαζική παραγωγή τους. Έτσι, από ιδιοκτησία της αριστοκρατίας, μετατρέπονται σε κοινό αγαθό, απόκτημα οποιουδήποτε ήξερε να διαβάσει. Η μετατροπή τους σε προϊόν μαζικής παραγωγής θα δώσει πλέον τη δυνατότητα και στα ίδια τα καθεστώτα να ελέγχουν την έκδοσή τους και να παρεμβαίνουν στο περιεχόμενό τους.

Η παρούσα εργασία έχει ως σκοπό να εξετάσει τα Βιβλία των Ωρών, ως εργαλείο για την κατανόηση των λατρευτικών πρακτικών των πιστών πριν και μετά την έλευση της Προτεσταντικής Μεταρρύθμισης στο βασίλειο της Αγγλίας. Στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται μια σύντομη εισαγωγή στην προέλευση, στο περιεχόμενο και στη χρήση αυτών των Βιβλίων. Στη συνέχεια στο δεύτερο κεφάλαιο πραγματεύονται οι λαϊκές πρακτικές που εντοπίζονται σε αυτά, πριν την έλευση του Προτεσταντισμού, οι οποίες φαίνεται να είναι ένα κράμα παγανιστικών δοξασιών και χριστιανικής πίστης. Στο τρίτο κεφάλαιο αναφέρονται οι μεταβολές που έφερε η τυπογραφία στην παραγωγή και στη διάδοση των Βιβλίων αυτών.

Στο τέταρτο και πέμπτο κεφάλαιο της εργασίας αναλύονται οι μεταβολές που υπέστη το περιεχόμενό τους μετά την έλευση και εδραίωση του Προτεσταντικού δόγματος, καθώς τη δεκαετία 1530 - 1540, συνέβησαν αξιοσημείωτες αλλαγές στο βασίλειο της Αγγλίας, οι οποίες καθόρισαν τη μετέπειτα εξέλιξη τους. Συγκεκριμένα, θα σχολιαστούν οι μεταβολές που υπέστησαν τα υπάρχοντα Βιβλία των Ωρών, είτε χειρόγραφα, είτε έντυπα και στη συνέχεια θα γίνει μια προσπάθεια εξέτασης των έντυπων Βιβλίων των Ωρών, τα οποία εξέδωσε το καθεστώς και τον τρόπο που λειτούργησαν μαζί με τη συνδρομή της τυπογραφίας ως ένα μέσο διοχέτευσης των Προτεσταντικών ιδεών.

Maria Konstantinidou, «Books of Hours before and during the establishment of the Reformation in England».

The Books of Hours were lavish, illustrated books of Christian prayers designed for the private practice of the religious duties of the laity and they are regarded as the most popular and impressive Catholic prayer books of the late Middle and Renaissance ages. These precious artifacts, were quite costly, due to their being written with extreme care and the fact that they contained sophisticated and unique illustrations, all according to the owner's wishes. By the 13th century, nearly every noble family in Europe possessed such a manuscript, as a mean of demonstrating their wealth and religious dedication. Hence, their contents and their publicity render these books as exceptional tools of understanding these preceding societies, in separably connected with religion.

The historical course of these manuscripts, though, will change radically due to the arrival of printing, which will allow their massive production. As a result, these books will be transformed in a common good, which could be obtained not only by the elite, but by anyone who could read. This exact transformation gave the chance to the regime to control their edition and even the chance to intervene to their content.

This paper aims to examine Books of Hours as a tool that contributes to our better understanding of the religious practices of the laity before and after the arrival of the Reformation in England. In the first chapter there is a brief introduction about the origin, the contents and the use of these Books. The religious practices of the laity before the arrival of the Reformation, which seem to be an alloy of paganistic tradition and Christian faith, are discussed in the second chapter. In the third chapter, the changes that the invention of print brought upon the production and spread of these Books are examined on a great scale.

In the fourth and the fifth chapter, are mentioned the changes that occurred to the content of these Books after the arrival and the establishment of the Reformation, as during the years of 1530-1540, radical changes took place to the realm of England that defined the future evolution of these prayer books. A part from the examination of the changes that occurred upon the existing Books, the Books of Hours or Primers that the regime edited and printed in order to spread the Protestant dogma shall be also analysed.